

Toelichting vragenlijst verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen

(Bron: System of National Accounts 2008)

Een onderneming is de kleinste eenheid met een eigen balans en winst- en verliesrekening. Een onderneming bestaat voor de Nationale Rekeningen uit één of meer vestigingen op hetzelfde eiland. Buitenlandse vestigingen (ook vestigingen op andere eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen) dienen niet in deze vragenlijst te worden verwerkt.

Let op: De bedragen op het vragenformulier dienen in duizenden guldens te worden ingevuld en correct te worden afgerond. Een bedrag van NAF 5.000,- wordt dus ingevuld als 5; NAF 5.499,- wordt ook 5. Pas bij NAF 5.500,- dient 6 te worden opgegeven.

- 3 Het doel van deze vraag is om inzicht te krijgen in de mate waarin er sprake is van *Foreign Direct Investment* (FDI). FDI is een investering van een individu of entiteit in een ander land dan het land van vestiging, waarbij er sprake is van het uitoefenen van invloed op besluitvorming in het geïnvesteerde bedrijf.
- 4 De hoofdactiviteit van de onderneming is die bedrijfsactiviteit waaruit de grootste opbrengst wordt verkregen, of waarbij het grootste aantal werknemers is betrokken. Het eerste criterium heeft de voorkeur. De hoofdactiviteit wordt later gecodeerd door het CBS.
- 9 Betaald personeel in dienst van de onderneming omvat alle personeel op de loonstaten van de betreffende maanden, **inclusief** personen die gemiddeld minder dan 25 uur per week werken. De parttimers in loondienst die vermeld worden bij vraag 10 moeten ook in de totale aantallen bij vraag 9 meegeteld worden. Let op: ingehuurd personeel (uitzendkrachten, losse krachten, consultants etc.) worden hier niet inbegrepen. De kosten hiervan dienen bij vraag 24 ingevuld te worden.
- 10 Let op dat het aantal parttimers dat hier wordt vermeld ook meegeteld zijn bij vraag 9.
- 11 Niet-betaald personeel: eigenaren en meewerkende gezinsleden die niet op de loonlijst staan. Hieronder vallen b.v. niet de mensen die het kantoor of de tuin schoonmaken of andere losse krachten.
- 12 Het gemiddeld aantal personeelsleden dient bij voorkeur berekend te worden als het gemiddelde over de 12 maanden van het boekjaar. Niet betaald personeel wel meetellen bij de berekening van dit gemiddelde.
- 13 De verdiende werkelijke premies zijn gelijk aan de premies die de opgetreden risico's gedurende de lopende periode dekken. De verdiende werkelijke premies zijn gewoonlijk niet gelijk aan de in rekening gebrachte premies aangezien deze vaak risico's in de huidige en in de volgende periodes dekken. De premies worden als het ware vooruitbetaald. Deze vooruitbetaalde premies vormen een onderdeel van de technische reserves. De verdiende werkelijke premies kunnen dus worden berekend als het verschil tussen de in rekening gebrachte

premies en de veranderingen in de reserves ten gevolge van vooruitbetaalde premies. Commissies dienen bij deze vraag buiten beschouwing te blijven.

14 Voor zowel de verzekeringen als pensioenen geldt dat de totale uitkeringen in een bepaald jaar hoger zijn dan de premies betaald over dezelfde periode. Dit is mogelijk, omdat de risico's die gedekt worden door de premies niet optreden in dezelfde periode als die waarover de premies worden betaald. Soms wordt er jarenlang premie betaald zonder dat er een uitkering plaatsvindt, met name in het geval van levensverzekeringen. Premies worden op regelmatige basis betaald terwijl uitkeringen pas soms jaren later plaatsvinden. In de periode tussen de betaling van de premie en de uitkering zijn de betaalde premies ter beschikking van de verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen voor het doen van beleggingen. Inkomsten uit beleggingen van verzekeringstechnische voorzieningen zijn gelijk aan de verzekeringstechnische voorzieningen van verzekeringsmaatschappijen met uitzondering van eventueel inkomen uit eigen vermogen van verzekeringsmaatschappijen.

De verzekeringstechnische voorzieningen bestaan uit:

- vooruitbetaalde premies, voortkomend uit het verschil tussen verdiende werkelijke en in rekening gebrachte premies
- voorzieningen voor openstaande afspraken, voortkomend uit het verschil tussen toegekende en gerealiseerde uitkeringen
- actuariële voorzieningen voor lopende risico's en winstdeling; dit onderdeel is voornamelijk van toepassing op levensverzekeringmaatschappijen.

17 Mutaties in de technische reserves betreffen wijzigingen in de actuariële voorzieningen voor lopende risico's en winstdeling. De wijzigingen zijn het gevolg van toevoegingen aan deze voorzieningen ter financiering van de onder dergelijke verzekeringen gegarandeerde toekomstige uitkeringsbedragen. Zoals eerder aangehaald gelden deze voornamelijk voor levensverzekeringen en voor schade verzekering alleen in gevallen waarbij de uitkeringen in de vorm van annuïteiten in plaats van een totaal bedrag plaatsvinden.

18 De gerealiseerde uitkeringen zijn niet gelijk aan de toegekende uitkeringen, omdat uitkeringen pas in een latere periode worden toegekend of uitbetaald vanwege onderhandelingen over het uit te keren bedrag. De toegekende uitkeringen zijn dus de werkelijk uitbetaalde uitkeringen. De uitkeringen in vraag 18 hebben betrekking op de gerealiseerde uitkeringen die betrekking hebben op gebeurtenissen die zich in de lopende periode voordoen. Ze zijn gelijk aan de werkelijk uitbetaalde uitkeringen verminderd met de verandering in de reserves ten gevolge van openstaande afspraken.

Omschrijving van de sectoren (van belang bij vraag 13, 14 en 18) De sector niet-financiële ondernemingen omvat:

- ✓ alle niet-financiële NV's, BV's en CV's
- ✓ de niet - financiële houdstermaatschappijen
- ✓ niet - financiële quasi ondernemingen in de vorm van eenmanszaken
- ✓ niet - financiële quasi ondernemingen in de vorm van maatschappen
- ✓ niet - financiële quasi ondernemingen in de vorm van V.O.F
- ✓ stichtingen ten behoeve van bedrijven

De sector overheid omvat:

- ✓ de overheidsdiensten, departementen en instellingen
- ✓ de stichtingen die voornamelijk worden gecontroleerd en gefinancierd door de overheid

- ✓ overheidsbedrijven zonder rechtspersoonlijkheid die niet tot de quasi ondernemingen worden gerekend

Opmerking

Quasi ondernemingen zijn bedrijven zonder rechtspersoonlijkheid die zich als onderneming gedragen in de zin dat ze over een volledige boekhouding en zelfstandige beslissingsbevoegdheid beschikken. Volgens de bedrijventelling zijn ongeveer tweederde van de eenmanszaken en bijna alle maatschappen quasi ondernemingen.

20 Alléén afschrijvingen op materiële vaste activa opgeven. Géén afschrijvingen op b.v. goodwill e.d.

21 Alleen basisloon van **eigen** personeel. Betalingen aan contractors en uitzendbureau's, etc. opgeven bij overige operationele kosten (vraag 23). Ondernemersinkomen alleen meetellen voorzover het op de loonlijst staat. Aftrekken: de ziektegeden die uit hoofde van de ziekteverzekering worden terugontvangen van de SVB.

Loonkosten die drukken op investeringen in eigen beheer hier niet vermelden. Deze worden opgegeven bij 47.

Onder overige personeelskosten vallen b.v. overwerkvergoedingen, bonussen, tantièmes, gratificaties, vakantietoeslagen, vergoedingen in **natura** (bijv. vrij wonen, voeding en vervoer), sociale uitgaven en commissies aan verkopers. Ook winstuitkeringen aan directie- en andere personeelsleden dienen hier opgegeven te worden. Opleidingskosten en beroepsmatige werkkleding zijn **geen** personeelskosten, deze kosten vallen onder de overige operationele kosten (23).

22 Onder sociale lasten komt het **werkgeversdeel** van de premies betaald aan de SVB, maar ook particuliere verzekeringen die ten behoeve van het personeel worden afgesloten, b.v. pensioen- of ziekteverzekeringen. Tot de sociale lasten tevens rekenen uitkeringen bij ontslag (cessantia) indien deze rechtstreeks betaald zijn.

23 Overige operationele kosten betreffen **alle** niet eerder genoemde niet-duurzame goederen en diensten bij derden aangeschaft, m.u.z. van dotaties aan voorzieningen (b.v. dubieuze debiteuren) of andere buitengewone lasten zoals koersverschillen e.d. Buitengewone, niet operationele kosten moeten worden ingevuld bij vraag 29.

27 Overige financiële baten en lasten betreffen koersverschillen, bankkosten e.d.

28 Zie toelichting bij vraag 40 t/m 46 betreffende de desinvesteringen voor het bedrag dat bij deze vraag dient te worden ingevuld. Het gaat hier om het verschil tussen de verkoop- en de boekwaarde, en kan negatief of positief zijn.

29 Buitengewone baten en lasten betreffen inkomsten en uitgaven zoals schade- uitkeringen, dotaties aan of vrijval van voorzieningen e.d.

38 De boekwaarde van de materiële vaste activa invullen, dus aanschaffingsprijs minus geaccumuleerde afschrijvingen.

39 Het balanstotaal omvat de totale activa, dus de totale bezittingen van de onderneming op de balansdatum. Dit is de onderste regel van de balans en dus in de meeste gevallen **niet** hetzelfde als vraag 38.

Gebruik de afschrijvingenstaat voor de vragen over investeringen en desinvesteringen

40 t/m 46

Onder **investeringen** in vaste activa moet worden vermeld de aanschafwaarde van duurzame productiemiddelen, die gedurende het boekjaar zijn gekocht (geen operational leasing). Duurzame productiemiddelen zijn goederen die een levensduur hebben van 1 jaar of langer. In de investeringen dienen mede begrepen te zijn de installatiekosten, architectenkosten, notarissen en andere overdrachtskosten, vaste voorzieningen in gebouwen, uitgaven voor groot onderhoud van de kapitaalgoederen en de waarde van in het boekjaar geïnvesteerde gelden in bouwwerken die nog niet zijn opgeleverd aan de onderneming.

Niet opnemen: investeringen in vestigingen in het buitenland (of op andere eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen); overneming van in bedrijf zijnde ondernemingen waarvan het bedrijf in ongewijzigde vorm wordt voortgezet; investeringen in immateriële activa, zoals patenten, concessies, goodwill, etc., evenmin financiële activa.

Onder ***andere bouw- en grondwerken*** wordt verstaan: niet-bedrijfsgebouwen, zoals woningen, verenigingsgebouwen en sportzalen, en werken zoals grondverbetering, aanleg sportvelden, tennisbanen, parkeerterreinen, asfaltering opritten, etc.

In de kolom voor **desinvesteringen** dient de volledige opbrengst (**verkoopwaarde**) vermeld te worden van de verkoop van materiële vaste activa. Verschillen tussen de opbrengst en de boekwaarde van de verkochte materiële vaste activa moeten bij vraag 28 vermeld worden.

47 Onder investeringen in eigen beheer wordt verstaan het vervaardigen, verbouwen of bedrijfsklaar maken van vaste activa (gebouwen, machines, installaties, etc.) die door het bedrijf zelf gebruikt zullen worden en die dus niet voor de verkoop bestemd zijn. Bij het installeren van machines en installaties dienen alle van derden betrokken goederen en diensten te worden afgetrokken. Het overblijvende deel van de investeringen in eigen beheer valt uiteen in loonkosten eigen personeel en overhead. Deze onderverdeling wordt in 48 en 49 gevraagd.

50 Sinds kort worden de kosten van **onderzoek en ontwikkeling (R&D)** in de **investeringen** opgenomen. R&D is het op systematische (planmatige) basis uitvoeren van creatieve werkzaamheden met het doel nieuwe producten te ontdekken en te ontwikkelen, het verbeteren van bestaande producten of het ontdekken en ontwikkelen van nieuwe of efficiëntere productieprocessen (innovatie). R&D wordt behandeld als bruto-investeringen, in gevallen dat het overduidelijk is dat de activiteiten economische voordeel hebben voor de eigenaar. Anders worden de activiteiten behandeld als intermediair verbruik (vraag 20 t/m 23).

Voorbeelden van R&D

- Productiebedrijven (landbouw, visserij, mijnbouw, de industrie, elektriciteit, gas, water, afvalbeheer, bouw): onderzoek naar nieuwe producten of productiemethoden.
- IT-activiteiten: het oplossen van conflicten binnen hardware of software; de ontwikkeling van software voor zakelijke toepassingen en informatiesystemen.
- Banken en verzekeringen: de ontwikkeling van nieuwe software voor thuisbankieren; het onderzoeken van consumentengedrag met als doel nieuwe soorten rekeningen en bankdiensten te ontwikkelen; onderzoek naar sociale fenomenen met een impact op je dienst en die kunnen resulteren in nieuwe vormen van verzekering (gezondheid, pensioen, enz.); onderzoek met als doel nieuwe of aanzienlijk verbeterde financiële diensten te

- ontwikkelen (nieuwe concepten voor rekeningen, leningen, verzekeringen en spaarinstrumenten).
- Andere diensten: analyse van de effecten van de economische en sociale veranderingen op de consumptie en vrijetijdsbesteding; analyse van veranderde verwachtingen en voorkeuren van de consument; onderzoek naar nieuwe reis-en vakantieconcepten.

Waardering van R&D:

- indien uitgevoerd door gespecialiseerde commerciële laboratoria of instituten, waarden tegen het bedrag van de verkoop, het contract, de commissies, honoraria etc.;
- indien uitgevoerd door overheidsinstellingen, universiteiten, non-profit onderzoeksinstituten etc., waarden tegen de totale kosten;
- indien door het bedrijf zelf uitgevoerd, de waarde schatten op basis van de kosten die in rekening zouden worden gebracht indien de R&D commercieel was uitbesteed of op basis van de totale productiekosten, inclusief de kosten van vaste activa die worden gebruikt in de productie.